

Státní
veterinární
správa

PORÁŽKA SKOTU v hospodářství

MVDr. Jan Váňa

2019

Obsah:

- **Platná legislativa**
 - Hygiena
 - Nákazy
 - Ochrana zvířat proti týrání
- **Snahy o změnu legislativy**
- **Návrhy na řešení**

Legislativa k hygieně porážky

Uvádění masa na trh

Podle nařízení (ES) č. 853/2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu, smí být na trh uvedeno pouze maso, které bylo získáno ze

- zvířat usmrcených na jatkách;
- **zdravých hospodářských zvířat, která utrpěla poranění, jež brání v jejich přepravě na jatky, a která proto byla nuceně poražena mimo jatky**;
- farmové zvěře, která byla s povolením příslušného úřadu poražena v místě chovu (lze povolit zastřelení);
- volně žijící zvěře;
- drůbeže a zajícovců v rámci malého množství (ze dvora).

Požadavky na jatky

Dány nařízením (ES) č. 853/2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu,

- Toto nařízení umožňuje členským státům přijmout úlevy z požadavků na stavbu, uspořádání a vybavení zařízení.
- Vyhláška č. 128/2009 Sb. o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky umožňuje jatkům, ve kterých se poráží nejvýše 20 VDJ týdně a nejvýše 1 000 VDJ ročně, že nemusí mít:

Úlevy pro malá jatka (20 VDJ týdně)

- Stáje a předporážkové ustájení, pokud jsou zvířata po přemístění na jatky převedena přímo do prostoru porážky;
- Samostatný prostor pro mytí dopravních prostředků pro zvířata, pokud je takový prostor k dispozici jinde;
- Samostatnou bourárnu, pokud je bourání časově odděleno od porážení;
- Karanténní stáj;
- Samostatnou chladírnu pro pozastavené maso;

Legislativa ke zdraví zvířat

Transmisivní spongiformní encefalopatie

- Nařízení (ES) č. 999/2001 příloha V bod 6 zakazuje laceraci CNS (mozku) při porážení skotu, ovcí a koz, jejichž maso je určeno k lidské spotřebě nebo ke krmení zvířat. Projektil do hlavy = lacerace mozku.
-

- **Návrh** prováděcího předpisu k nařízení o zdraví zvířat zavádí ustanovení o tom, že kopytníci druhu *Bos taurus* (skot), *Capra hircus* (koza) a *Ovis aries* (ovce) nemohou být chováni jako farmová zvěř (a nemohou být tedy usmrceni zastřelením).

Legislativa k ochraně zvířat proti týrání

Pohoda zvířat při porážení

- V souladu s nařízením (ES) č. 1099/2009 článkem 7 provádějí usmrcování zvířat a související úkony pouze **osoby s náležitou úrovní způsobilosti** bez toho, aby zvířatům byla způsobena zbytečná bolest, úzkost nebo utrpení.
- Zvířata se usmrcují pouze **po omráčení** metodami uvedenými v příloze I nařízení (ES) č. 1099/2009 a v souladu se zvláštními požadavky spojenými s použitím těchto metod. **Zvířata jsou až do smrti udržována v bezvědomí a ve stavu znecitlivění.**

Snahy o změnu legislativy

Pokusy o změnu legislativy EU

- Na pracovní skupině pro hygienickou legislativu bylo opakovaně více členskými státy požadováno umožnění porážky skotu chovaného celoročně pastevním způsobem střelnou zbraní (cca od roku 2009)
- Komise opakovaně takový způsob porážky odmítá

Snaha o přijetí patřičné legislativy 2016

Státní veterinární správa předložila v říjnu 2015 Ministerstvu zemědělství návrh zákona, kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. Součástí návrhu byl i novelizační bod č. 25, který zněl:

„(2) Za nucenou porážku mimo jatky⁵²⁾ jatečných zvířat se považuje i usmrcení jinak zdravého zvířete z důvodu ochrany jeho dobrých životních podmínek.

52) Příloha III oddíl I kapitola VI nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004“.

Snaha o přijetí patřičné legislativy 2016

Ve vnějším připomínkovém řízení obdrželo dne 5. dubna 2016 Ministerstvo zemědělství stanovisko legislativní rady vlády české republiky, pracovní komise pro veřejné právo IV -evropské právo, které zní:

*„k ČÁSTI PRVNÍ Čl. I bod 30., § 21 odst. 2 - **navrhovaná úprava je v rozporu s ustanovením přílohy III kapitoly IV bodu 2. písm. a) a písm. b) bod i) a kapitoly VI nařízení (ES) č. 853/2004, ustanovení je proto třeba z návrhu vypustit;**“*

Snaha o přijetí patřičné legislativy 2018

V listopadu 2018 připravila SVS návrh změny vyhlášky č. 128/2009 Sb., který stanovil:

Za potravinářský podnik s malým objemem výroby se považují rovněž jatky, které provozují zařízení pro činnost omráčení a vykrvení nejvýše 3 kusů skotu ročně, nacházející se v témže kraji (dále jen „zařízení jatek“), které splňuje podmínky stanovené tímto ustanovením, pokud

- b) je zařízení jatek umístěno v hospodářství chovatele skotu,
- c) doba přepravy těla omráčeného a vykrveného zvířete na jatky nepřekročí 1 hodinu.

Snaha o přijetí patřičné legislativy 2018

Provozovatel zařízení jatek může provést omráčení a vykrvení, jestliže

- a) oznámil krajské veterinární správě provedení omráčení a vykrvení písemně nebo prostřednictvím informačního systému Státní veterinární správy nejméně 5 dnů před jeho provedením. Pokud se provedení omráčení a vykrvení neuskuteční provozovatel zařízení jatek oznámí tuto skutečnost neprodleně krajské veterinární správě
- b) obdržel potvrzení krajské veterinární správy o místu a čase veterinární prohlídky před poražením a úřední kontroly omráčení a vykrvení.

Návrhy na řešení

Návrhy na řešení

Dle názoru Státní veterinární správy neumožňuje legislativa EU členským státům přijmout vlastní legislativu upravující podmínky porážky hospodářských zvířat, jejichž maso má být uvedeno na trh.

Ke změně musí dojít v nařízení (ES) č. 853/2004.

Doporučujeme tedy společně s dalšími členskými státy oslovit Komisi se žádostí o jeho úpravu na úrovni svazů chovatelů a na vyšší politické úrovni, případně využít předsednictví ČR v Radě EU v roce 2022

Státní
veterinární
správa

Díky za pozornost

MVDr. Jan Váňa